Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0521U101581

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 01-06-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Брильов Денис Валентинович

2. Brilov Denis V.

Кваліфікація: к. філос. н., 09.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 09.00.11

Назва наукової спеціальності: Релігієзнавство

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Шифр наукової спеціальності: 09.00.14

Назва наукової спеціальності: Богослов'я

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 12-05-2021

Спеціальність за освітою: Психологія

Місце роботи здобувача: Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 02125295

Місцезнаходження: вул. Пирогова, 9, м. Київ, 01030, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.053.21

Повне найменування юридичної особи: Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 02125295

Місцезнаходження: вул. Пирогова, 9, м. Київ, 01030, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 02125295

Місцезнаходження: вул. Пирогова, 9, м. Київ, 01030, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 21.15.47

Тема дисертації:

1. Історія ісламу в Україні кінця XIX – початку XXI століть

2. History of Islam in Ukraine in the late 19th – early 20th centuries

Реферат/анотація:

1. В дисертації комплексно досліджено історію ісламу на теренах України наприкінці XIX – початку XXI століть. На основі поєднання богословських і світських підходів проаналізовано особливості інституалізації мусульманської спільноти та формування ісламського дискурсу в визначений період. Розглянуто обставини інституалізації мусульманської спільноти на теренах України в пізньоімперські часи (друга половина XIX – початок XX століття). Показано, що з кінця XIX століття відбувається активна інституалізація мусульманської спільноти, головну роль в якій відігравали мусульманські громади волзьких татар Києва, Харкова, Одеси та промислово-робітничих центрів Донецького басейну. Визначено важливу роль мусульманського студентства, яке сприяло долученню мусульман України до загальноросійського мусульманського реформаторського дискурсу початку XX століття. В роботі з'ясовано особливості функціонування мусульманських громад в УРСР впродовж радянського періоду. Показано, що основними центрами

мусульманського життя лишились Київ, Харків, Одеса та Донбас, та відбулося перепідпорядкування громад Центральному духовному управлінню мусульман в Уфі. Продемонстровано, що у пізньорадянські часи діяли канали комунікації між визнаними релігійними авторитетами того часу і українськими мусульманами, за якими транслювалося в тому числі і релігійне знання, і українська мусульманська спільнота лишалась частиною загальнорадянської умми. В дисертації висвітлено чинники та наслідки ісламського «відродження» в Україні часів незалежності. Проаналізовано обставини інституалізації мусульманської спільноти в незалежній Україні. Показано, що важливою особливістю процесів інституалізації мусульманської спільноти України була висока фрагментованість, причинами якої були 1) етнічне різноманіття українських мусульман, 2) ідеологічна роз'єднаність і 3) низький рівень релігійних знань. Досліджено особливості механізмів відтворення релігійного знання мусульман України в контексті їхньої освітньої діяльності. Охарактеризовано специфіку економічної поведінки українських мусульман через формування інфраструктури халяль-індустрії в Україні. Проаналізовано форми соціального служіння в сучасній українській уммі. Досліджено особливості виникнення та конструювання загальноукраїнського ісламського дискурсу, та визначено фактори, що впливали на його формування. Показано, що російськомовний та україномовний дискурси українського ісламу включають в себе два варіанти ісламо-руського (українського) соціолекту: «арабізацію» і «русифікацію» / «українізацію». Проаналізовано теологічний дискурс українських мусульман, та виділено конкуруючі субдискурси «традиційного ісламу» та «реформістського ісламу».

2. The dissertation comprehensively researches the history of Islam on the territory of Ukraine in the late 19th – early 20th centuries. On the basis of a combination of theological and secular approaches, the features of the institutionalization of the Muslim community and the formation of Islamic discourse in the selected period are analyzed. The circumstances of the institutionalization of the Muslim community on the territory of Ukraine in the late imperial period (second half of the 19th – early 20th centuries) are considered. It is shown that since the end of the 19th century there has been an active institutionalization of the Muslim community, the main role in which was played by the Muslim communities of the Volga Tatars in Kyiv, Kharkiv, Odesa and the industrial and workers' centers of the Donetsk basin. The important role of Muslim students is determined, which contributed to the introduction of Muslims of Ukraine into the all-Russian Muslim reformatory discourse of the early 20th century. The features of the functioning of Muslim communities in the Ukrainian SSR during the Soviet period have been clarified. It is shown that Kyiv, Kharkiv, Odesa and Donbas remained the main centers of Muslim life, and the communities were re-subordinated to the Central Religious Administration of Muslims in Ufa. It is demonstrated that in the late Soviet times, there were channels of communication between the recognized religious authorities of that time and Ukrainian Muslims, through which, among other things, religious knowledge was broadcast, and the Ukrainian Muslim community remained part of the all-Soviet ummah. The reasons and consequences of the Islamic «revival» in Ukraine since independence are highlighted. The circumstances of the institutionalization of the Muslim community in independent Ukraine are analyzed. It is shown that an important feature of the institutionalization processes of the Muslim community in Ukraine was a high fragmentation, the reasons for which were 1) the ethnic diversity of Ukrainian Muslims, 2) ideological disunity and 3) a low level of religious knowledge. The features of the mechanisms of reproduction of the religious knowledge of Muslims of Ukraine in the context of their educational activities are investigated. The specificity of the economic behavior of Ukrainian Muslims through the formation of the infrastructure of the halal industry in Ukraine is characterized. The forms of social service in the modern Ukrainian Ummah are analyzed. The features of the emergence and construction of the Ukrainian Islamic discourse are investigated. The factors that influenced the formation of Islamic discourse, in particular, the fragmented Muslim community of Ukraine, are determined. The features of the emergence and construction of the all-Ukrainian Islamic discourse are investigated, and the factors that influenced its formation are determined. It is shown that the Russian-language and Ukrainian-language discourse of Ukrainian Islam includes two versions of the Islamic-Russian / Islamic-Ukrainian sociolect, namely “Arabization” and “Russification” / “Ukrainization”. The theological discourse of Ukrainian Muslims is analyzed, and the competing sub-discourses of «traditional Islam» and «reformist Islam» are revealed.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бондаренко Віктор Дмитрович
2. Bondarenko Viktor Dmitrovich

Кваліфікація: д.філос.н., 09.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бондаренко Віктор Дмитрович
2. Bondarenko Viktor Dmitrovich

Кваліфікація: д.філос.н., 09.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хромець Віталій Леонідович
2. Khromets Vitaliy Leonidovich

Кваліфікація: д. філос. н., 09.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Горохолінська Ірина Володимирівна
2. Horokholinska Iryna Volodymyrivna

Кваліфікація: д. філос. н., 09.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Христокін Геннадій Володимирович
2. Khrystokin Hennadii Volodymyrovych

Кваліфікація: д.філос.н., 09.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Чорноморець Юрій Павлович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Чорноморець Юрій Павлович
Відповідальний за підготовку облікових документів	
Реєстратор	

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Т.А.